

Ko mēs sagaidām no likumprojekta “Grozījumi Valsts kontroles likumā”?

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Rīga 2016

Ievadam

Grozījumi Valsts kontroles likumā izstrādāti, lai veicinātu atbildīgu un likumīgu rīcību ar publiskā sektora finanšu līdzekļiem un mantu.

Likumprojekts arī precizē jautājumus saistībā ar Valsts kontroles darbību un revīziju veikšanu, sūdzību iesniegšanu Valsts kontroles padomē par revīzijas departamenta lēmumu, ar kuru apstiprināts revīzijas ziņojums.

Jau 2015.gada septembrī Valsts kontrole likumprojektu "Grozījumi Valsts kontroles likumā", iepriekš rosinot diskusijas ar ieinteresētajām iestādēm¹, nosūtīja Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijai, kura 2015.gada 24.septembrī to iesniedza Saeimas Prezidijam.

Ar Saeimas 2015.gada 1.oktobra lēmumu likumprojekts tika nodots izskatīšanai Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijai, nosakot to par atbildīgo komisiju, un Juridiskajai komisijai – kā līdzatbildīgajai komisijai.

Juridiskā komisija 2015.gada 28.oktobrī izskatīja likumprojektu un atbalstīja tā nodošanu skatīšanai Saeimā 1.lasījumā.

Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija likumprojekta skatīšanu Saeimā 1.lasījumā atbalstīja 2016.gada 2.martā.

Saeima 2016.gada 10.martā likumprojektu ir pieņēmusi 1.lasījumā.

Saeima 2016.gada 22.decembrī likumprojektu ir pieņēmusi 2.lasījumā.

Likumprojektā ietvertie
grozījumi ir vērsti uz Valsts
kontroles darbības un valsts,
respektīvi, sabiedrības interešu
īstenošanas efektivitātes
paaugstināšanu, izvēršot
procesuālās iespējas veikt
piedziņu pret vainīgajām
amatpersonām.

/E.Levits/

¹Valsts kanceleju, Finanšu ministriju, Tieslietu ministriju, Ģenerālprokuratūru, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju, Latvijas pašvaldību savienību, Sabiedrību par atklātību "Delna", Latvijas Administratīvo tiesnešu biedrību, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru.

Ar visām pusēm tikta panākta konceptuāla vienošanās, izņemot Latvijas pašvaldību savienību, kas uzturēja iebildumu par visu iniciatīvu vispār. Institūciju priekšlikumi tika ņemti vērā un iestrādāti likumprojektā.

Kāpēc vajadzīgi grozījumi Valsts kontroles likumā saistībā ar personu atbildības pastiprināšanu?

Valsts kontrole laika posmā no 2006.gada līdz 2015.gadam ir ziņojusi tiesībaizsardzības iestādēm par 173 revīzijās konstatētajiem tiesību normu pārkāpumiem. Tika uzsākti vismaz 80 kriminālprocesi, tomēr tikai piecos gadījumos personas ir krimināli sodītas.

Sabiedrībā ir izveidojies priekšstats, ka personas netiek sodītas par pretlikumīgu rīcību ar publiskas personas finanšu līdzekļiem un mantu un netiek atgūti budžetam radītie zaudējumi.

Ne visos gadījumos personas ir saucamas pie kriminālatbildības, jo ne vienmēr tiek konstatēts noziedzīga nodarījuma sastāvs (zaudējumi nav nodarīti likumā noteiktajā apmērā, nav pierādīta personas vaina u.c.). Līdz ar to joprojām ir aktuāls jautājums par personu pretlikumīgas rīcības rezultātā radīto zaudējumu atlīdzināšanu.

Tikai dažos gadījumos revidējamās vienības un to augstākas iestādes ir vērsušās pret atbildīgajām personām par personu prettiesiskas rīcības rezultātā radīto zaudējumu atlīdzināšanu.

Piemēram, Valsts kontroles rīcībā ir informācija, ka vienā gadījumā valsts aģentūra civiltiesiskā kārtībā ir piedzinusi no tās darbinieces aģentūrai nodarīto kaitējumu Ls 10 210 apmērā par naudas piesavināšanos; divas valsts kapitālsabiedrības ir noslēgušas līgumus ar personām par 2927 euro un 655 euro apmērā atmaksu sakarā ar dienesta transportlīdzekļa nepamatotu izmantošanu; vienā pašvaldībā 4 personas atmaksājuši kopā 95,45 euro par dienesta transportlīdzekļa nepamatotu izmantošanu un nepamatoti kompensētos komandējuma izdevumus.

Vai šobrīd spēkā esošajos normatīvajos aktos ir paredzēta personu atbildības izvērtēšana un zaudējumu atlīdzināšanas pienākums?

Jau šobrīd normatīvajos aktos par pretlikumīgu rīcību ar publiskas personas finanšu līdzekļiem un mantu personas ir paredzēts saukt pie disciplinārās, administratīvās, krimināltiesiskās un civiltiesiskās atbildības.

Jautājumus par personu prettiesiskas rīcības rezultātā radīto zaudējumu atlīdzināšanu iestādes ir rosinājušas tikai retos gadījumos.

Publiskai personai ir jāprasa, lai amatpersona, kas, pildot amata pienākumus, ar nodomu vai aizrupjas neuzmanības ir radījusi mantiskus zaudējumus, atlīdzina tos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Pienākums izvērtēt personu atbildību par prettiesisku rīcību ir noteikts gan Valsts pārvaldes iekārtas likumā, gan Darba likumā, gan Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumā.

Tomēr likumos noteiktās prasības netiek pildītas un personu atbildība tiek vērtēta tikai atsevišķos gadījumos. Piemēram, Valsts kontroles rīcībā ir informācija, ka laika posmā no 2006.gada līdz 2013.gadam par Valsts kontroles revīzijās konstatētajiem pārkāpumiem tika veiktas tikai 26 pārbaudes, kuru rezultātā personām tika izteiktas piezīmes, rājieni, tika izbeigtas darba/amata tiesiskās attiecības, bet **netika risināts jautājums par zaudējumu atlīdzināšanu.**

Vai Valsts kontrole iepriekš ir rosinājusi grozījumus normatīvajos aktos saistībā ar personu atbildības izvērtēšanu par Valsts kontroles konstatētajiem pārkāpumiem?

Valsts kontroles iniciatīvas rezultātā 2014.gada 13.martā tika pieņemti grozījumi Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumā.

Saistībā ar likuma grozījumu ierosināšanu Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisija ir norādījusi, ka **situācija, kad pēc Valsts kontroles revīzijās konstatētajiem pārkāpumiem nenoskaidro par tiesību normu neievērošanu atbildīgās personas un nesauc tās pie normatīvajos aktos noteiktās atbildības, rada „nesodāmības” sajūtu personām un mazina kvalitatīvu (atbildīgu, pārdomātu, pamatotu) lēmumu pieņemšanu valsts pārvaldē.**

Likumā revidējamām vienībām noteikts pienākums piecu mēnešu laikā pēc revīzijas ziņojuma spēkā stāšanās informēt Valsts kontroli par personu atbildības izvērtēšanas rezultātiem.

Izpildot likumā noteikto pienākumu, revidējamai vienībai vai tās augstākai iestādei ir jānoskaidro par revīzijā konstatētajiem pārkāpumiem vainīgās personas un jāvērtē, vai ir pamats to saukšanai pie disciplinārās un civiltiesiskās atbildības.

Pēc likuma spēkā stāšanās pārbaūžu skaits ir būtiski palielinājies. Laika posmā no 2015.gada līdz 2016.gada augustam revidējamās vienībās un to augstākās iestādēs ir notikušas pārbaudes par 48 revīzijās konstatēto. Veikto pārbaūžu rezultātā vainīgajām personām izteikta piezīme, amatpersona uz vienu gadu pazemināta amatā, amatpersonas atbrīvotas no amata, izbeidzot valsts civildienesta attiecības,

Revidējamai vienībai vai tās augstākai iestādei ir jānoskaidro par revīzijā konstatētajiem pārkāpumiem vainīgās personas un jāvērtē, vai ir pamats to saukšanai pie disciplinārās un civiltiesiskās atbildības.

personām izteikts aizrādījums. Tomēr **ne visos gadījumos tiek rosināts jautājums par zaudējumu atlīdzināšanu**. Turklāt reti tiek izvērtēti visi revīzijā konstatētie pārkāpumi, kā arī tie bieži netiek izvērtēti likumā noteiktajā termiņā.

Tā kā iestādes neveic pietiekamus pasākumus, lai no personām prasītu zaudējumu, kas radīti prettiesiskas rīcības rezultātā, atlīdzināšanu, nepieciešams Valsts kontrolei pašai noteikt tiesības veikt zaudējumu piedziņu gadījumos, ja tā revīzijās konstatē prettiesiskas rīcības rezultātā radītus zaudējumus.

Grozījumi Valsts kontroles likumā paredz risināt jautājumu par zaudējumu, kas radīti publiskajam sektoram, atlīdzināšanu

- ✓ **Kā ar grozījumiem Valsts kontroles likumā tiks risināts jautājums par personas pretlikumīgas rīcības rezultātā radīto zaudējumu atlīdzināšanu?**

Ir paredzēts, ka no vainīgās personas tiks piedzīti zaudējumi, ja persona tos nebūs atlīdzinājusi labprātīgi.

- ✓ **Kādos gadījumos varēs piedzīt zaudējumus?**

Zaudējumus no personas varēs piedzīt gadījumā, ja revīzijā tiks konstatēta nelikumīga rīcība ar finanšu līdzekļiem un mantu.

- ✓ **Vai zaudējumus ir paredzēts piedzīt arī par nelietderīgu rīcību ar finanšu līdzekļiem un mantu?**

Nē, nav paredzēts piedzīt zaudējumus, kas radīti nelietderīgas rīcības rezultātā. **Zaudējumus paredzēts piedzīt tikai gadījumos, kad zaudējumi radīti nelikumīgas rīcības rezultātā** (nav ievērotas likumu, Ministru kabineta noteikumu, pašvaldības saistošo noteikumu prasības).

- ✓ **Vai Valsts kontroles padome lēmumu par zaudējumu pieņems tikai par valsts un pašvaldību institūcijām (iestādēm)?**

Valsts kontroles padome lēmumu par zaudējumu piedziņu varēs pieņemt arī uz tādu revidējamo vienību, kas ir publiskas personas kontrolēta kapitālsabiedrība.

Likumprojekts attiecas tikai uz gadījumu, kad personas nodarītais zaudējums konstatēts Valsts kontroles revīzijas rezultātā.

Valsts kontrole par zaudējumu piedziņu lems tikai tad, ja revidējamā vienība vai tās augstāka iestāde pati nerisinās jautājumu par zaudējumu piedziņu no vainīgās personas.

Zaudējumus paredzēts piedzīt tikai gadījumos, kad zaudējumi radīti nelikumīgas rīcības rezultātā.

✓ **Vai varēs piedzīt arī tādus zaudējums, kas nav konstatēti revīzijā?**

Nē, Valsts kontroles likums regulēs zaudējumu piedziņu tikai tajos gadījumos, ja nelikumīga rīcība ar finanšu līdzekļiem un mantu būs konstatēta Valsts kontroles veiktajā revīzijā.

Ja persona publiskajam sektoram būs nodarījusi zaudējumus, kas nebūs konstatēti Valsts kontroles revīzijās, iestādēm ir noteikts pienākums tos piedzīt citos likumos paredzētajā kārtībā.

✓ **Vai Valsts kontrole nekavējoties un visos gadījumos lems par revīzijās konstatēto zaudējumu atlīdzināšanu?**

Valsts kontrole par zaudējumu piedziņu lems tikai tad, ja revidējamā vienība vai tās augstāka iestāde pati nerisinās jautājumu par zaudējumu piedziņu no vainīgās personas.

✓ **Vai persona, kura atzīs zaudējumu nodarīšanu iestādei, varēs labprātīgi atlīdzināt zaudējumus pirms tiek pieņemts Valsts kontroles padomes lēmums par zaudējumu piedziņu?**

Persona, kura atzīs zaudējumu nodarīšanu revidējamai vienībai, varēs labprātīgi tos atlīdzināt arī pirms tiks pieņemts Valsts kontroles padomes galīgais lēmums par zaudējumu piedziņu.

✓ **Vai visos gadījumos atbildīgajai personai būs jāatlīdzina zaudējumi?**

Zaudējumi būs jāatlīdzina, ja tie būs nodarīti ar nodomu vai aiz rupjas neuzmanības.

✓ **Vai zaudējumi būs jāatlīdzina pilnā apmērā?**

Vienlaikus ar grozījumiem Valsts kontroles likumā Valsts kontrole ir rosinājusi grozījumus arī Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumā, kas 2016.gada 10.martā ir pieņemti Saeimā 1.lasījumā.

Zaudējumi būs jāatlīdzina, ja tie būs nodarīti ar nodomu vai aiz rupjas neuzmanības.

Ja zaudējumi nodarīti aiz rupjas neuzmanības, tos paredzēts atlīdzināt ne vairāk kā vainīgās personas viena gada mēnešalgas apmērā.

Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma grozījumos paredzēts, ka, **ja zaudējumi nodarīti aiz rupjas neuzmanības, tos atlīdzina ne vairāk kā vainīgās personas viena gada mēnešalgas apmērā**, ņemot vērā pārkāpuma izdarīšanas gadā aprēķināto vidējo mēnešalgu pēc nodokļu nomaksas.

Savukārt, noziedzīga nodarījuma rezultātā radītos zaudējumus atlīdzinās saskaņā ar Krimināllikumu un Kriminālprocesa likumu.

✓ Vai ar likumprojekta pieņemšanu tiks noteikti jauni sodi?

Likumprojekts nav saistāms ne ar disciplinārās, ne ar kādas citas atbildības piemērošanu, **ar likumprojektu nav paredzēts noteikt jaunus sodus**. Likumprojektā ir noteikts, kādā veidā tiks panākts, lai tiktu atlīdzināti nodarītie zaudējumi. Iestādēm netiek uzlikts papildu slogs, jo jau šobrīd normatīvajos aktos ir paredzēta personu saukšana pie atbildības, tajā skaitā civiltiesiskās atbildības.

✓ Vai, lemjot par zaudējumu piedziņu un to apmēru, tiks izvērtēti attaisnojoši apstākļi?

Saeimā 1.lasījumā pieņemtajos Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma grozījumos paredzēts, ka **tiks izvērtēti**, piemēram, šādi **attaisnojoši apstākļi**:

- tiesību normu interpretācijas iespējas un viedoklis par to adekvātumu;
- amatpersonai vai darbiniekam saistošie norādījumi (priekšraksti);
- prakse līdzīgos gadījumos;
- veicamo pasākumu specifikai raksturīgais risks nodarīt zaudējumus;
- objektīvas iespējas izvairīties no zaudējumiem.

✓ Cik ilgā laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas varēs piedzīt zaudējumus?

Zaudējumus **piedzīs, ja no pārkāpuma izdarīšanas nebūs pagājuši vairāk kā četri gadi**.

Zaudējumus varēs piedzīt:

- ja no pārkāpuma izdarīšanas nebūs pagājuši vairāk kā četri gadi;
 - tikai par tajās revīzijās konstatēto, kas būs uzsāktas pēc grozījumu Valsts kontroles likumā spēkā stāšanās.
-

Ar likumprojektu nav paredzēts noteikt jaunus sodus. Iestādēm netiek uzlikts papildu slogs, jo jau šobrīd normatīvajos aktos ir paredzēta personu saukšana pie atbildības, tajā skaitā civiltiesiskās atbildības.

✓ **Vai zaudējumus varēs piedzīt arī par iepriekš veiktajās revīzijās konstatēto?**

Zaudējumus varēs piedzīt tikai par tajās revīzijās konstatēto, kas būs uzsāktas pēc grozījumu Valsts kontroles likumā spēkā stāšanās.

✓ **Kā tiks organizēts zaudējumu piedziņas process?**

Kas ierosinās jautājumu par zaudējumu piedziņu?

Jautājumu par zaudējumu piedziņu ierosinās revīzijas departaments, ja revīzijā konstatēs nelikumīgu rīcību ar finanšu līdzekļiem un mantu. **Revīzijas departaments** pēc lēmuma par revīzijas ziņojuma apstiprināšanu spēkā stāšanās **iesniegs priekšlikumu Valsts kontroles padomei lemt par zaudējumu atlīdzināšanu**. Departaments norādīs personas, pret kurām vēršama zaudējumu piedziņa, zaudējumu apmēru un pamatojumu zaudējumu piedziņai.

Kādu lēmumu pieņems Valsts kontroles padome?

Valsts kontroles padome izvērtēs departamenta iesniegto priekšlikumu un pieņems lēmumu par zaudējumu atlīdzināšanas procesa uzsākšanu. Lēmums nebūs pārsūdzams. Lēmumu nosūtīs revidējamai vienībai un tās augstākai institūcijai.

Vai revidējamās vienības augstākai iestādei būs obligāti jāveic atbildības izvērtējums?

Nē, **augstāka iestāde 3 nedēļu laikā informēs** revidējamo vienību un Valsts kontroli, vai tā izmantos tiesības veikt revidējamās vienības personu atbildības izvērtējumu.

Kad revidējamai vienībai jāveic personu atbildības izvērtējums?

Ja augstāka iestāde neveiks personu atbildības izvērtējumu, tad **izvērtējumu veiks revidējamā vienība 6 mēnešu laikā** no Valsts kontroles padomes lēmuma saņemšanas. Valsts kontrolē iesniegs informāciju:

- par zaudējumu apmēru;
- par personām, no kurām ir piedzīti zaudējumi vai uzsākts process, vai noslēgta vienošanās par labprātīgu atlīdzināšanu;
- par priekšlikumu izbeigt administratīvo lietu – nav faktiski nodarīts zaudējums, pietiekams attaisnojošo apstākļu kopums;

Jautājumu par zaudējumu piedziņu ierosinās revīzijas departaments.

Valsts kontroles padome pieņems starplēmumu par zaudējumu atlīdzināšanas procesa uzsākšanu.

Revidējamā vienība un/vai tās augstāka iestāde veiks personu atbildības izvērtējumu un pasākumus zaudējumu atlīdzināšanai.

Valsts kontroles padome lems par zaudējumu piedziņu.

- par priekšlikumu atlikt piedziņu līdz lēmuma pieņemšanai kriminālprocesuālā kārtībā, administratīvā pārkāpuma lietā vai disciplinārlietā.

Kādu lēmumu pieņems Valsts kontroles padome?

Valsts kontroles padome 4 mēnešu laikā **izvērtēs saņemto informāciju**, ja nepieciešamas pieprasīs papildu informāciju **un pieņems lēmumu**:

- **atlikt zaudējumu piedziņu** sakarā ar kriminālprocesu, administratīvā pārkāpuma lietu vai disciplinārlietu;
- **atlikt jautājuma izskatīšanu, līdz revidējamā vienība pati** veiks normatīvajos aktos noteiktās darbības, lai piedzītu zaudējumus vai panāktu vienošanos par labprātīgu to atlīdzināšanu;
- **nepiedzīt zaudējumus**, jo nav nelikumīgas un vainojamas rīcības, kas ir cēloniskā sakarā ar nodarītajiem zaudējumiem; noilgums, konstatēts attaisnojošo apstākļu kopums, lai secinātu, ka zaudējumu piedziņa nebūtu samērīga; piedziņa pilnībā vai daļēji veikta vai tiek veikta citā procesā; noslēgta vienošanās par zaudējumu labprātīgu atlīdzināšanu;
- **piedzīt zaudējumus**, ja konstatēti obligātie zaudējumu piedziņas priekšnoteikumi.

✓ **Vai Valsts kontroles padomes lēmumu par zaudējumu piedziņu paredzēts vērtēt arī citās institūcijās?**

Valsts kontroles padomes **lēmuma par zaudējumu piedziņu projektu paredzēts nosūtīt atzinuma sniegšanai komisijai.**

Paredzēts, ka komisijas sastāvā būs pa vienam pārstāvim no Valsts kontroles, Ģenerālprokuratūras, Valsts kancelejas, biedrības, kura saskaņā ar likumu "Par pašvaldībām" ir tiesīga pārstāvēt pašvaldības to sarunās ar Ministru kabinetu, un arī biedrības, ar kuru noslēgts līdzdarbības līgums par darbību komisijā.

✓ **Vai persona, attiecībā uz kuru uzsākta administratīvā lieta varēs piedalīties Valsts kontroles padomes sēdēs?**

Personai pašai vai ar pārstāvja starpniecību **būs visas Administratīvā procesa likumā noteiktās tiesības**, tajā skaitā iesniegt pierādījumus, tikt uzklausītai, iepazīties ar visiem materiāliem un piedalīties Valsts kontroles padomes sēdēs.

✓ **Vai Valsts kontroles padomes lēmumu varēs pārsūdzēt un cik instancēs?**

Persona varēs pārsūdzēt lēmumu par zaudējumu piedziņu **Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā** trīs tiesas instancēs.

✓ **Kas notiks, ja persona nepildīs Valsts kontroles padomes lēmumu par zaudējumu piedziņu?**

Lēmums par zaudējumu piedziņu tiks izpildīts **Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā**.

✓ **Ja ar Valsts kontroles padomes lēmumu personai tiks nodarīti zaudējumi, vai ir paredzēts tos atlīdzināt?**

Likumprojektā ir noteikts, **ja ar Valsts kontroles padomes lēmumu privātpersonai nodarīti zaudējumi, tos paredzēts atlīdzināt saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumu**.

Grozījumi Valsts kontroles likumā paredz arī citas būtiskas izmaiņas

✓ Kādas citas būtiskas izmaiņas paredz grozījumi Valsts kontroles likumā?

Grozījumi paredz **plašākas tiesības pārsūdzēt Valsts kontroles padomē revīzijas departamenta lēmumu par revīzijas ziņojuma apstiprināšanu.**

Šobrīd likumā ir noteikts, ka revidējamā vienība revīzijas departamenta lēmumu Valsts kontroles padomē var apstrīdēt tikai tad, ja ar to tieši ir aizskartas revidējamās vienības tiesības un tiesiskās intereses.

Atbilstoši grozījumiem paredzēts, ka **revidējamā vienība, kā arī cita valsts vai pašvaldību institūcija, uz kuru attiecas revīzijas ziņojumā norādītais, ir tiesīga apstrīdēt revīzijas departamenta lēmumu Valsts kontroles padomē.** Tādējādi turpmāk **nebūs jākonstatē tiešs tiesību vai tiesisko interešu aizskārums.**

Savukārt privātpersona, kā jau tas paredzēts likumā arī šobrīd, sūdzību varēs iesniegt Valsts kontroles padomei tieša tiesību vai likumisko interešu aizskāruma gadījumā.

Atbilstoši izmaiņām paredzēts, ka **termiņš** revidējamām vienībām **paskaidrojuma sniegšanai par revīzijas ziņojuma projektu** nevar būt mazāks par 10 dienām.

Šobrīd Valsts kontrole pati nosaka termiņu, kādā revidējamai vienībai ir jāsniedz paskaidrojums par revīzijas ziņojuma projektu.

Lai atvieglotu administratīvo slogu, paredzēts izslēgt normu, kas uzliek par pienākumu revidējamai vienībai parakstīt revīzijas ziņojuma projektu un nosūtīt to atpakaļ Valsts kontrolei.

Tiks noteiktas plašākas tiesības pārsūdzēt revīzijas departamenta lēmumu:

- nebūs jākonstatē tiešs tiesību vai tiesisko interešu aizskārums;
- sūdzību varēs iesniegt arī institūcija, uz kuru attiecas revīzijas ziņojumā norādītais.

Likumā turpmāk nebūs nosaukti revīziju veidi.

Šobrīd Valsts kontroles likumā ir noteikts, ka Valsts kontrole veic finanšu, likumības un lietderības revīzijas.

Valsts kontrolei ir saistoši starptautiskie standarti augstākajām revīzijas iestādēm. Standarti paredz veikt gan finanšu revīzijas, gan atbilstības revīzijas, kas ir plašāks jēdziens par likumības revīzijām, gan lietderības revīzijas, gan revīzijas ar likumības vai lietderības aspektiem.

Likumprojekts paredz noteikt, ka Valsts kontrole revīzijas veic ne tikai atbilstoši Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem, bet arī valsts kontroliera noteiktiem starptautiskajiem standartiem augstākajām revīzijas iestādēm.

Regulējums ir saskaņots ar grozījumiem Revīzijas pakalpojumu likumā kas stājās spēkā 2017.gada 1.janvārī.

Regulējums paredz starptautisko publiskā sektora revīzijas standartu ieviešanu Latvijas Republikā. Valsts kontrole ir uzņēmusies starptautisko publiskā sektora revīzijas standartu (gan to, kas pašlaik izdoti, gan arī to, kas tiks izdoti nākotnē) tulkošanu latviešu valodā, kā arī revidentu apmācību par to pielietošanu.

Norma nodrošinās, ka **publiskajā sektorā revīzijas tiks veiktas pēc vienotiem principiem, kā arī nodrošinās publiskajam sektoram būtisku jautājumu, īpaši likumības, izvērtēšanu.**

✓ **Vai tiesības Valsts kontrolei piedzīt zaudējumus ir Latvijas Republikas vēsturē ir nepieredzēts pasākums?**

Pirmskara periodā neatkarīgās Latvijas Republikas laikā Valsts kontroles likumā bija noteiktas tiesības Revīzijas departamenta kolēģijai revidējamai vienībai noteikt uzrēķinus, kas tā laika Eiropā bija raksturīga prakse.

Revidējamās iestādes vadītājam nekavējoties bija jānodrošina piedziņa no atbildīgām personām, kas vainojamas iztrūkumā vai nepareizā mantas izsniegšanā vai izlietošanā.

Saeima 1993.gada 28.oktobrī atjaunoja 1923.gada 2.augusta likumu "Par Valsts kontroli", saglabājot uzrēķinu kārtību.

Publiskajā sektorā revīzijas tiks veiktas pēc vienotiem principiem, kā arī nodrošinās publiskajam sektoram būtisku jautājumu, īpaši likumības, izvērtēšanu.

Regulējums par uzrēķinu veikšanu 2002.gada 9.maijā pieņemtajā un šobrīd spēkā esošajā likumā vairs netika ietverts, jo tika secināts, ka uzrēķins tika uzlikts valsts vai pašvaldības iestādēm, bet netika veikta piedziņa no atbildīgajām personām.

✓ **Vai mūsdienu pasaulē citu valstu augstākajām revīzijas iestādēm ir piešķirtas tiesības piedzīt zaudējumus?**

Eiropas Savienības valstīs prakse ir atšķirīga – gan tāda, ka augstākās revīzijas iestādes pašas neveic zaudējumu piedziņu un sodus nepiemēro, gan tāda, ka augstākajām revīzijas iestādēm ir šādas pilnvaras.

Lielākajā daļā valstu **tomēr tiek meklēti dažādi risinājumi, kas būtu iedarbīgāki par tiesībām sniegt ieteikumus.**

Piemēram, Beļģijas, Portugāles, Itālijas, Francijas, Spānijas, Grieķijas revīzijas iestādēm ir tiesības pašām pieņemt lēmumus par vainīgo personu sodīšanu vai vismaz zaudējumu piedziņu no tām.